

ΚΟΡΙΝΝΑ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ

ΥΠΟ

ΧΡΗΣΤΟΥ Σ, ΧΙΩΤΟΥ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΝ

Περὶ θουσιῶν παρὰ τοῖς ἀρχαίοις.—'Αγάπη πρὸς τοὺς τεθνεώ-
τας.—Νικόλαος Μάντζαρος.—'Η ἀνθοποιός.—'Ανωφελὴς
κίνδυνος τῆς ἀθείας.—Περὶ τῆς ἐπιδράσεως τῆς Γαλλικῆς ἐ-
παναστάσεως ἐπὶ τοῦ νεωτέρου πολιτισμοῦ.—Χρονικὰ —
Πόλεις. Ὁ ἐρωτευμένος ναύτης. Εἰς μίαν ὀπτασίαν.—Δῆμιγμα.
Εἰκὼν. Νικόλαος Μάντζαρος.

ΕΝ ΖΑΚΥΝΘῶ

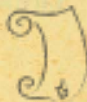
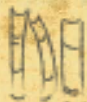
ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ Η «ΕΠΤΑΝΗΣΟΣ»

ΧΡΗΣΤΟΥ Σ, ΧΙΩΤΟΥ

1876

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΘΟΥΡΙΟΥ
ΣΥΛΛΟΓΗ Π. ΠΑΤΡΙΚΙΟΥ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΥ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΘΟΥΡΙΟΥ

φ. 5.0004

ΚΟΡΙΝΘΙΑ

ΒΙΒΛΙΟΝ

ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗΣ

ΕΚΔΟΣΕΩΣ

ΑΝΤΙ

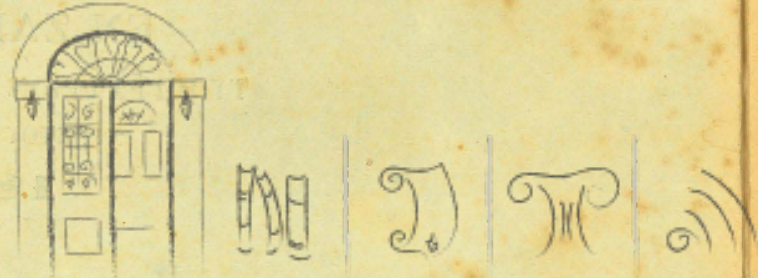
ΚΡΗΤΟΥ ΚΑΙ ΧΙΟΥ

ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗΣ
ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗΣ
ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗΣ
ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗΣ
ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗΣ
ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗΣ
ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗΣ
ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗΣ
ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗΣ
ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΑΝΤΖΑΡΟΣ

Ι Α Κ Ω Β Α Τ Ε Ι Ο Σ
Δ Η Μ Ο Σ Ι Α Κ Ε Ν Τ Ρ Ι Κ Η Β Ι Β Λ Ι Ο Θ Η Κ Η
Μ Ο Υ Σ Ε Ι Ο Α Ν Τ Ι Σ Τ Ρ Ο Φ Η Σ

Ι Α Κ Ω Β Α Τ Ε Ι Ο Σ
Δ Η Μ Ο Σ Ι Α Κ Ε Ν Τ Ρ Ι Κ Η Β Ι Β Λ Ι Ο Θ Η Κ Η
Μ Ο Υ Σ Ε Ι Ο Α Ν Τ Ι Σ Τ Ρ Ο Φ Η Σ

ΕΤΟΣ Β'. 1876.

ΚΟΡΙΝΝΑ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΥΠΟ

ΧΡΗΣΤΟΥ Σ. ΧΙΩΤΟΥ

ΕΤΟΣ Β.

ΜΑΡΤΙΟΣ 1876

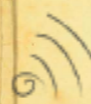
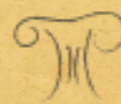
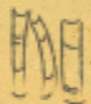
ΦΥΛ. Α'

ΠΕΡΙ ΘΥΣΙΩΝ ΠΑΡΑ ΤΟΙΣ ΑΡΧΑΙΟΙΣ

Ὅπως καὶ ἡμεῖς συνειθίζομεν διάφορα ἀναθήματα, ἀφιερῶντες αὐτὰ τοῖς ἁγίοις, οὕτω καὶ οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνας μετεχειρίζοντο τοιαῦτα, οἷον φιάλας, στεφάνους, ἐκπώματα, θυμιατήρια, χρυσίδας, ἀργυρίδας, ἀμφορίσκους, οἰνοχόας καὶ ἄλλα πολλὰ, ἅτινα ἐγίνοντο πρὸς ἐπίκλησιν τῶν θεῶν, εἴτε πρὸς ἐξιλέωσιν αὐτῶν, εἴτε χάριν αἰτήσεως, προστασίας ἢ ἄλλων ἀγαθῶν, εἴτε καὶ πρὸς ἀπλήν εὐχαριστίαν. Ὁ πρὸς ἐπίκλησιν θεῶν τῶν θεῶν συνηθέστερος τρόπος τῶν ἀρχαίων ἦν αἱ θυσίαι, αἵτινες ἦσαν διτταί, αἵματῆραι καὶ ἀναίμακτοι· καὶ αἵματῆραι μὲν ἦσαν τὰ πρὸς θυσίαν προσαχόμενα τετράποδα ἢ πτηνὰ, ἅτινα ἔπρεπε νὰ ᾧσιν ἄρτια, δολύκηρα, ἄτομα, ἄπτερα, ὑγιῆ, ἀρτιμελῆ, μὴ κολοβά, μηδὲ ἔμπηρα, μηδὲ ἠκρωτηριασμένα, μηδὲ διάστροφα· ἀναίμακτοι δὲ, ἄς διὰ τοῦτο καὶ ἀγνάς καλεῖ ὁ Θεοκυδίδης, ὁ λιθανωτός, ὁ οἶνος, καὶ ἀπτερά τῶν καρπῶν, τὰ πόπνα ἐξ ἀλεύρου καὶ μέλιτος ἀναμειγμένα καὶ τὰ τοιαῦτα.

Ἐκ τῶν πρὸς θυσίαν προσφερομένων τετραπόδων προετιμῶντο οἱ βόες· ἐσφάττοντο δὲ καὶ κριοὶ καὶ πρόβατα καὶ ἑλαφοὶ καὶ χοῖροι καὶ ἵπποι καὶ ἄλλα πολλὰ ζῶα, ἅτινα ἔπρεπε νὰ ᾧσιν ἄρρενα μὲν σάκις προσήγοντο πρὸς Θεόν, θήλεα δὲ ἂν πρὸς Θεάν. Καὶ τὰ μὲν ἐκ τῶν ἱερείων κρέατα ἐκαλοῦντο θεόθυσια, ἅτινα διενέμοντο πρὸς τοὺς ἱερεῖς, τοὺς ἱεροθύτας καὶ τοὺς προσφέροντας τὴν θυσίαν· οἱ δὲ θύεται ᾧφειλον νὰ προσέρχονται εἰς τὸν βωμὸν, ὡς καὶ οἱ παρ' ἡμῶν ἱερεῖς, καθαροὶ, ἀγνεύοντες, νοῦν ἔχοντες καθαρὸν, νεουργῶν καὶ νεοπλανῆ ἐσθῆτα φοροῦντες καὶ φαιδροί. Ὅτε δὲ ζῶον τι προσήγετο εἰς τὸν βωμὸν πρὸς σφαιγίαις, προήγοντο αὐτοῦ ἄνωθεν ἔχοντες τὰ κέρατα κεχυσμένα, τὴν κεφαλὴν ἐστεφανωμένην καὶ τὸ λοιπὸν σῶμα

κεκαλυμμένον στολῇ Ὁ ἱερεὺς προηγούμενος ἐν στολῇ προσήγετο, εἶτα δὲ μεγαλοφώνως παρήγγελλε τοὺς κήρυκας νὰ ἀποβάλωσι τοὺς βεβήλους, ὡς καὶ παρ' ἡμῶν ὁ λειτουργὸς κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς θείας μυσταγωγίας ἐκφωνεῖ· «Ὅσοι κατηχούμενοι προέλθετε, οἱ κατηχούμενοι προέλθετε, μὴ τις τῶν κατηχούμενων». Ἀφοῦ δὲ ἤθελε θυμιάσει τὸν βωμὸν, τὰ εἶδωλα καὶ τὸ θῦμα, ἐστρέφετο πρὸς ἀνατολάς, προσήγετο πρὸς τοὺς Θεοὺς, καὶ ἰδίᾳ πρὸς θν ἢ θυσία καὶ ἐπεκαλεῖτο τὴν θείαν προστασίαν καὶ ἀρωγὴν ὑπὲρ τῶν τελούντων αὐτὴν καὶ ὑπὲρ τῶν ἀρχόντων, ὡς καὶ οἱ ἡμέτεροι ἱεροουργοὶ πράττουσι σήμερον· εἶτα δὲ κατέβηκεν αὐτὸ δι' ἡγιασμένου ὕδατος καὶ ἔχεεν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ ἄλφειτα. Μετὰ ταῦτα, κρατῶν ἀνὰ χεῖρας ποτήριον πλήρες οἴνου, ἔκινεν ἐξ αὐτοῦ καὶ ἔδιδε καὶ τοῖς περιεστώσι· τὸ δὲ περιστέυμα ἐσκόρπιζεν ἐπὶ τῶν κερμάτων τοῦ θύματος, εὐχὰς καθ' ἑαυτὸν ἀναγινώσκων. Τούτων τελεσθέντων, ἀπίσπα τρίχας τινὰς ἀπὸ τῆς κεφαλῆς τοῦ ζώου, ἄς ἔρριπτεν εἰς τὸ πῦρ· μετὰ δὲ ταῦτα προσέτατε διὰ νεύματος τὴν σφαιγίαις. Παρὰ τοῦτο δὲ, εἰς τῶν ἱεροθυτῶν ἔπαιε τὸ θῦμα διὰ πελέκεος, ἕτερος ἐσφαγίαζεν αὐτὸ, καὶ ἄλλος συνέλεγε τὸ αἷμα καὶ προσέφερεν αὐτὸ τῷ ἱερεῖ, ὅστις, ἐρράντιζε δι' αὐτοῦ τὸν βωμὸν. Ἀνατεμνομένου δὲ τοῦ ζώου, ἐγίνοντο οἱ οἰωνισμοί, τὰ σπλάγγνα ἐκαίοντο καὶ εἶπετο ἡ ἀπόλυσις τῆς ἐκκλησίας. Πρὸς τοῦτο δὲ ὑπῆρχον πλῆθος βωμῶν θεῶν τε καὶ ἡρώων, πρὸ πάντων ὁ μέγας πρὸς ὀλοκαύτωσιν βωμὸς τοῦ Διὸς, ὅστις, στηριζόμενος ἐπὶ βάσεως 125 ποδῶν τὴν περιμέτρον, ὑψοῦτο μέχρις 22 ποδ. Μόνον τοῖς ἀνδράσι ἐπετρέπετο ν' ἀναβῶσιν ἐπάνω, ταῖς δὲ γυναῖξι καὶ τοῖς παισὶ μέχρι τῆς προθύσεως ἢ τοῦ θυσιαστηρίου, ὅπερ ἦν ὑπὸ τὸν βωμὸν ἐπὶ τῆς βάσεως καὶ ὅπου τὰ ζῶα ἐσφάζοντο. Τὰ πρὸς θυσίαν ζῶα ἀνεβιβάζοντο ἐπὶ τοῦ βωμαῦ, ὅπου ἐκαίοντο διὰ ξύλων λεύκης καθόσον, ὡς ἔλεγον, τὸ δένδρον τοῦτο πρῶτος ὁ Ἡρακλῆς μετέφερεν ἐκ τοῦ Ἀχέροντος καὶ ἀπὸ τῶν ξύλων αὐτοῦ ἀνήθη τὸ πρῶτον πῦρ πρὸς θυσίαν τῷ Διὶ ἐν Ὀλυμπίᾳ. Ὑπῆρχον εἰσέτι καὶ ἄλλοι

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΣΟΥΡΙΟΥ

πολλοὶ βωμοί, πρὸ πάντων ὁ βωμὸς ὄλων τῶν Θεῶν καὶ οἱ ἐξ̄ διπλοῦ βωμοί, τὸ καλούμενον δωδεκάθεον ἐπὶ τοῦ Κρονίου (1), ἐξ̄ ὧν ὁ εἷς ἀνήκε τῷ Διὶ καὶ Ποσειδῶνι ὁ ἕτερος τῇ Ἥρᾳ καὶ Ἀθηνᾶ, ὁ τρίτος τῷ Ἀπόλλωνι καὶ Ἑρμῇ, ὁ τέταρτος τῷ Διονύτῳ καὶ ταῖς Χάρισι, ὁ πέμπτος τῇ Ἀρτέμιδι καὶ τῷ Ἄλφειῳ καὶ ὁ ἕκτος τῷ Κρόνῳ καὶ τῇ Ἥρᾳ. Ἐπὶ πάντων τούτων τῶν βωμῶν τῶν θεῶν καὶ ἡρώων ἔθουον οἱ ἡμέτεροι πρόγονοι κανονικῶς ἄπαξ τοῦ μηνός, ἂν καὶ ἐν μέρει ἀναϊμακτοὺς μόνον θυσίας* κατόπιν ὅμως, ὑπολαβόντες ὅτι τὰ τοιαῦτα, καὶ πρὸ πάντων τὸ αἶμα ταύρων καὶ αἰγῶν δὲν ἠδύνατο νὰ ἐξιλεώσῃ τὰς ἀμαρτίας αὐτῶν, ὑπέθεσαν τὸ θεῖον δεόμενον ἀνθρώπινου αἵματος. Τὸ ἔθιμον τοῦτο εἰσῆχθη παρὰ βερβάρων λαῶν καὶ διετηρήθη μέχρι τῶν χρόνων, καθ' οὓς ἦ τε παιδεία καὶ τὰ φῶτα ἀπεσκοράκισαν αὐτό. Περὶ τοῦ βερβάρου τούτου ἔθιμου ἰδού πῶς ἀποφάνεται ὁ Λουκιανός, ἐξελέγγων τὴν ἀγνοίαν τῶν ἐθνικῶν. « Ἄ μὲν ἐν ταῖς θυσίαις οἱ μάταιοι πράττουσι καὶ ταῖς φορταῖς καὶ ταῖς προσόδοις τῶν θεῶν, καὶ ἃ αἰτοῦσι καὶ ἃ εὐχονται καὶ ἃ γινώσκουσι περὶ αὐτῶν, οὐκ οἶδα εἴτις οὕτω κατηφῆς ἐστὶ καὶ λελυπημένος, ὅστις οὐ γελᾷσεται τὴν ἀβελτηρίαν ἐπιβλέψας τῶν δρωμένων. » [περὶ θυσ. σ 525]

Ἡ ἀνθρωποθυσία, ὡς ἐκ τῶν ἀθανάτων συγγραμμάτων τῶν ἡμετέρων προγόνων ἐξάγεται, ἐτελεῖτο ἐν καιροῖς χαλεποῖς καὶ πρὸς ἀπαλλαγὴν μεγάλου τινός κακοῦ. Καὶ δὴ ὁ Ἀριστόδημος σφαγιάζει τὴν ἑαυτοῦ θυγατέρα ὅπως σωθῆ ἡ Μεσσήνη ὁ Ἀριστομένης προσφέρει τῷ Ἰθωμήτῳ Διὶ τριακοσίους νέους* ὁ Ἀριστομένης γοῦν ὁ Μεσσήνιος τῷ Ἰθωμήτῳ Διὶ τριακοσίους ἀπέσφαξε, τοσαύτας ὁμοῦ καὶ τοιαύτας καλλιερεῖν οἰόμενος ἐκατόμβας. » [Κλημ. Ἀλεξ.]

Πολεμῶν ποτε ὁ Ἑρεχθεὺς πρὸς τοὺς Ἐλευσίνιους, ἡρώτησε τοὺς Θεοὺς τί ἔπρεπε νὰ πράξῃ ὅπως νικήσῃ αὐτούς; τοῦ δὲ μαντείου ἀποφαναμένου ὅτι, εἰ βούλοιο ἐπικραυτῆσαι αὐτῶν, ἔπρεπε νὰ θυσιάσῃ τοῖς Θεοῖς τὴν νεωτέραν τῶν ἐκτου θυγατέρων, οὗτος οὐκ εἰδίσασεν, ἀλλὰ μετὰ μεγίστης ἀπαθείας προσήνεγκεν αὐτὴν εἰς τὸν βωμὸν τῆς πατρίδος. Ἄλλοτε πάλιν συνέβη ἐν Ἀθήναις λοιμός; τοῦ δὲ χρησμῶ συμβουλευσάντος τὴν προσφορὰν ἀνθρώπινου αἵματος, αἱ θυγατέρες τοῦ Δέω, Φρασιθέα, Κλεόπη καὶ Εὐδοῦλα, φιλοπατρίκα κινούμεναι, αὐθαιρέτως προσηνέχθησαν, ὅπως ἐξιλεώσωσι τοὺς Θεοὺς καὶ οὕτω καταπάσῃ τὸ κακόν, ὅπερ ἐπὶ τοσοῦτον χρόνον ἐλυμαίνετο τὴν πατρίδα αὐτῶν.

Ὅτε ἐν Ἀθήναις ἐτελεῖτο ἡ τῶν Θραγγῶν φορτῆ, εἰς τιμὴν τοῦ Ἀπόλλωνος ἀγομένη, ἐθύοντο εἰς ἀνὴρ καὶ μία γυνή, ὁ μὲν ὑπὲρ τῶν ἀνδρῶν, ἡ δὲ ὑπὲρ τῶν γυναικῶν. Ὅριζομένης τῆς ἡμέρας καὶ τῆς ὥρας τῆς φορτῆς, οἱ θυσιαζόμενοι ἀπήγοντο ἐκτὸς τῆς πόλεως

(1) Λόφος ὑψόμενος πλησίον δάσου; τινὸς ἱεροῦ καλούμενου Ἀλτικῆς, πλησίον τοῦ Ἄλφειου ποταμοῦ εἰς ὃν ἐχύνετο ὁ ἀπό τινος πλησίον λόφου καταρρέων ρυαξ̄ Κ λ ἄ δ ε ο ε.

εἰς τόπον περὶ ἄλιον, πολλῶν προπορευμένων ὑμνωδῶν ἀδόντων διάφορα ἄσματα καὶ συνοδουμένων δι' αὐλοῦ. Τὰ θύματα ὄφειλον νὰ ὦσι περιβεβλημένα τὸ μὲν στέφνον μελάνων σῦκων, τὸ δὲ λευκῶν καὶ ἀνά χειρὸς νὰ ἔχωσι τυρὸν, σῦκα καὶ μάζαν, ἅτινα ὄφειλον νὰ φάγωσι. Τυπτόμενοι δὲ καθ' ἑδὸν διὰ ράβδων, ἔως ὅτου νὰ φθάσωσιν εἰς τὸν τόπον τῆς θυσίας, ἐπὶ τέλους ἐκαίοντο ἐπὶ πυρᾶς ἐκ ξύλων, ἡ δὲ τέραξ αὐτῶν ἐρρίπτετο εἰς τὴν θάλασσαν καὶ διεσκορπίζετο εἰς τοὺς ἀνέμους. Πολλάκις, πρὶν ἢ καῶσιν, ἐκαλύπτοντο ὑπὸ κλάδων δάφνης καὶ ἐσπένδετο οἶνος, ἐκτὸς κατὰ τὰς θυσίας τὰς τελοῦμενας ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τῶν Νυμφῶν, ὄλων τῶν Θεῶν καὶ τῆς Δεσποίνης. Τῶν θυσιαῶν δὲ ἐπεμελεῖτο εἰς πρὸς τοῦτο ἐκλεγόμενος ἄρχων, ὁ θεὸς κέλορ, ὃν ἐβούλευον μάντις τινὲς καὶ εἰς ἐξηγητῆς; ἡ δὲ προμήθεια τῶν ἀπαιτουμένων ξύλων ἀνετίθετο καθὰ βεβηκίῳ ἡμᾶς ὁ Παυσανίας, τῷ ξυλεῖ.

Καὶ δὲν ἔχομεν βεβαίως τὴν ἀξίωσιν διὰ τῆς μικρᾶς ταύτης διατριβῆς νὰ ἐξετάσωμεν κατὰ βῆθος καὶ πλάτος τὸ περὶ θυσιαῶν παρ' ἐθνικῶς ζήτημα, περὶ οὗ τοιαῦτα ἐγράφησαν βιβλία, ὥστε μόνον ὁ ἄπλοος αὐτῶν κατάλογος ἠδύνατο νὰ πληρώσῃ δγκώδεις τόμους; ἠθελήσαμεν μόνον νὰ εἰκονίσωμεν τοὺς ἀναγνώστιας ἡμῶν, ἐν ὀλίγοις μὲν, ἀλλ' ὅσον τὸ δυνατόν πιστότερον καὶ ἀκριβέστερον τὸν τρόπον, καθ' ὃν ἐτελοῦντο ἐν ἀρχαιοτάτοις χρόνοις αἱ θυσίαι, χωρὶς τὸ παράπαν νὰ ἐπιχειρήσωμεν ἀποτόμους καὶ ἀνωφερῆς ἐκδρομᾶς, ἐν ταῖς ἀκάνθαις τῶν ὁποίων καὶ τριβόλοις ἠθέλωμεν λευπόθυμοι καταπέσει. Τοῦτο μόνον ἀρκούμεθα νὰ προσθέσωμεν ὅτι αἱ ἀνθρωποθυσίαι οὐχὶ μόνον ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων, Καρχηδονίων, Αἰγυπτίων, Ἰουδαίων καὶ ἄλλων πολλῶν λαῶν ἐσυνεθίζοντο, διαρκέσασαι μέχρι τῶν χρόνων τοῦ Ἀδριανοῦ, ὅστις διὰ ψήφισματος κατήργησεν αὐτάς. Οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ παρὰ τοῖς Πέρσαις ἦσαν ἐν χρήσει αἱ ἀνθρωποθυσίαι. Καίτοι δὲ ὁ Ζωροάστρης ἀπηγόρευεν αὐτάς, οὐχ ἤττω, καθὰ βεβηκίῳ ἡμᾶς ὁ Ἡρόδοτος, ὁ Ἐρξῆς ἐν τῇ κατὰ τῶν Ἑλλήνων ἐστρατείας ἐν ἐννέα ὁδοῖς δεῖταξ̄ ζῶντας νὰ θάψωσιν ἐννέα παῖδας καὶ ἐννέα παρθένους ἐκ τῶν ἐπιχωρίων; ἄλλοτε πάλιν, ἐπειδὴ ἡ σύζυγος αὐτοῦ, ἀσθενήσασα δὲν ἀπέθανε, προσέφερε αὐτῷ ὑπὸ γῆν, κατὰ τὸν Ἡρόδοτον, « λεγομένην Θεῶν δις ἐπτά Περσέων παῖδας, ἐόντων ἐπιφανῶν ἀνδρῶν ». Οὐχ ἤττον καὶ σήμερον ἐτι εὐχρηστός ἐστιν ἡ ἀνθρωποθυσία παρὰ λαοῖς παραδεδομένοις εἰς ἀχλίωτον ὕλισμόν καὶ κτηνώδη βιοῦσι βίον ἐκτὸς δὲ τούτου καὶ ἡ παιδοκτονία παρ' αὐτοῖς εἶνε λίαν συνήθης, διαπράττεται δὲ μάλιστα ὑπ' αὐτῶν τῶν μητέρων μόνον κατὰ τῶν θηλέων, καθόσον ὁ ἀνὴρ μόνον θεωρεῖται ὡς ἔμψυχον, ἡ δὲ γυνὴ ὡς ἄψυχον; τούτου δ' ἔνεκα καταπιέζεται, κκοποιεῖται ὡς κτήνος, ἀποκλείεται πάσης παιδείσεως, πωλεῖται ὡς ἐμπόρευμα καὶ ἀποβάλλεται κατὰ βούλησιν παρὰ τοῦ ἀνδρός. Ταῦτα πάντα ὅμως μόνον ὁ χριστιανισμὸς, ὅστις, κατὰ τὸν Μοντέσκιον, ὑπάρχει

ταὶ τὴν εὐδαιμονίαν εἰς τὸν ἄλλον κόσμον καὶ παρέχει ταύτην καὶ ἐν τούτῳ, δύναται νὰ καταπάσῃ διότι ἐδ̄ χριστιανισμὸς ὡς εἶπεν ὁ μέγας Ναπολέων, « εἶνε ἡ θαυμασία λύσις τοῦ ἀνθρώπινου αἰνίγματος; ἄνευ αὐτοῦ ὁ κόσμος ἐστὶν ἀλθῆς αἰνίγμα. » Ἐντεῦθεν ὁ χριστιανικὸς κόσμος οὐδὲν ἕτερον ὄφειλε νὰ ἔχῃ ὑπ' ὄψιν, ἢ τίνι τρόπῳ νὰ καταστήσῃ προσιτὰ καὶ εἰς τὰ ἀφώτιστα ἐκεῖνα ἔθνη τὰ ἀγαθὰ τοῦ πολιτισμοῦ, τοῦ ἠθικοῦ ἐξευγενισμοῦ, τῆς οἰκογενειακῆς εὐδαιμονίας καὶ τῆς κοινωνικῆς τάξεως, τοῦθ' ὅπερ εὐκόλως δύναται νὰ κατορθωθῇ διὰ τοῦ γνωστοῦ ἐκείνου μέσου, δι' οὗ καὶ ἡμεῖς ἀπεκτήσαμεν τὰ ἀγαθὰ ταῦτα, διὰ τοῦ θρησκευτικοῦ προσηλυτισμοῦ.

Ἐλπίσωμεν λοιπὸν ὅτι μόνον ὁ χριστιανισμὸς, εἰσδύων καὶ ἐν τοῖς ἀγρίοις ἐκείνοις λαοῖς δύναται νὰ ἀπαλλάξῃ αὐτοὺς πάσης ἀμαρτίας καὶ μολυσμοῦ. Πρὸς τοῦτο ὅμως ἀπαιτοῦνται οὐ μικροὶ ἀγῶνες καὶ κόποι; διότι τὸ σαγηνεύειν τοὺς ἄπλοους καὶ φαύλους πανεύκολόν ἐστιν, ἀλλὰ τὸ οἰκοδομεῖν καὶ ἄγειν αὐτοὺς εἰς τὴν εὐθείαν, δυσκολώτατον. Μὴ λησμονήσωμεν ὅμως ὅτι πᾶς χριστιανὸς ὄφειλε τῇ τοῦ Θεοῦ χάριτι νὰ στηρίξῃ τοῦς ἀδυνάτους τῇ πίστει, καὶ ὅτι, κατὰ τὸν σοφὸν Σολομώντα, ἐν χειρὶ τοῦ Θεοῦ ἐσμέν καὶ ἡμεῖς καὶ οἱ λόγοι ἡμῶν, πᾶσά τε φρόνησις καὶ ἐργασιῶν ἐπιστήμη. »

Σ. Ρ. Τ.

—ΣΚΟΣ—

ΑΓΑΠΗ

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΤΕΘΝΩΤΑΣ.

[ἐκ τῶν τοῦ WASHINGTON IRVING]

Ὁ τάφος εἶναι τὸ δοκιμαστήριον τῆς ἀληθοῦς σοφίας. Ἐκεῖ τὸ θεῖον τῆς ψυχῆς πάθος φανεροποιεῖ τὴν ὑπεροχὴν αὐτοῦ ἐπὶ τῆς ἐμφύτου δρμῆς τοῦ μόνου ζωικοῦ πόνου. Ὁ τελευταῖος οὗτος δέον ἵνα ἀδικαίπτως ἀναψύχῃ καὶ διατηρηθῇ ζῶν διὰ τῆς παρουσίας τοῦ ἐπιθυμομένου, ἀλλ' ὁ ἔρω, ὅστις ἔχει τὴν ἔδραν αὐτοῦ ἐν τῇ ψυχῇ, δύναται νὰ ἐπιζῆσῃ εἰς μακρὰν ἀνάμνησιν.

Αἱ μόναι ροπαὶ τῆς αἰσθήσεως τήκονται καὶ μαρμίνονται μετὰ τῶν θελημάτων, ἅτινα διήγειρον αὐτάς καὶ τρέπονται μετ' ἀηδίας ἀπὸ τῶν λυπηρῶν περιχώρων τοῦ τάφου; πλὴν ἐντεῦθεν μόνον ἀπορρεῖ ἡ ἀληθῆς πνευματικὴ στοργή, καθαρὰ πάσης σωματικῆς ἐπιθυμίας καὶ ἐπανερχεται, ὡς ἱερὰ φλῆξ, ὅπως φωτίσῃ καὶ ἀγιάσῃ τὴν καρδίαν τοῦ ἐπιβιούντος. Ἡ διὰ τοῦς τεθνεώτας λύπη εἶναι ἡ μόνη λύπη, ἣν ἀρνούμεθα ν' ἀπομακρύνωμεν ἀφ' ἡμῶν. Πᾶσαν ἄλλην πληγὴν πειρώμεθα νὰ θεραπεύσωμεν, παντὸς ἄλλου δεινοῦ νὰ ἐπιλαθώμεν; ἀλλὰ τὴν ἐπιζῆσιν ταύτην θεωροῦμεν ὡς καθήκον νὰ διατηρήσωμεν ἠνεωγμένην, τὸ δεινὸν

τοῦτο εἶναι ἡμῖν ἡδὺ καὶ μελετώμεν αὐτὸ ἐν τῇ μνήμῃ. Ποῦ εἶναι ἡ μήτηρ, ἥτις ἀσμένως θὰ ἡμνημόνει τοῦ βρέφους, ὅπερ ἀπώλετο, ὡς περ ἄνθος, ἐκ τῶν ἀγκάλων αὐτῆς, εἰ καὶ πᾶσα ἀνάμνησις εἶναι μία ἀλγηδών; Ποῦ εἶναι τὸ παιδίον, ὅπερ θὰ ἐπελανθάνετο τοῦ φιλοσοργωτέρου τῶν γονέων, εἰ καὶ τὸ ἀναμνησθεσθαι οὐδὲν ἄλλο εἶναι ἢ οἰμώζειν; Τίς καὶ ἐν αὐτῇ ἐτι τῇ ὥρᾳ τῆς ἀγωνίας, θὰ ἐλπισμένοι τὸν φίλον ἐπὶ τῇ στερήσει τοῦ ὁποίου θακρῦει; Τίς, καὶ καθ' ἣν ἐτι στιγμήν ὁ τάφος κλείεται ἐπὶ τοῦ νεκροῦ ἐκείνης, ἣν κατ' ἐξοχὴν ἠγάπησεν—ὅτε αἰσθάνεται τὴν καρδίαν αὐτοῦ οἶοναι συνθλιβομένην ἐπὶ τῷ σφάλισματι τῶν πυλῶν αὐτῆς, θὰ ἀπεδέχτο ἐκ τῆς παράμυθίας ὅτι πρέπει νὰ ἀγῆται ὑπὸ τῆς ἐπιλησμοσύνης; Οὐχί; ἡ ἀγάπη ἡ τῷ τάφῳ ἐπιψῶσα εἶναι μία τῶν εὐγενεστέρων τῆς ψυχῆς ἰδιοτήτων. Ἐὰν ἔχῃ τὰς ἀλγηδῶνας τῆς, ἔχει οὐδὲν ἥσσαν καὶ τὸ τερπνὸν αὐτῆς; ὅταν δὲ ἡ αὐθάνοῦσα ἐκρηξῆς τῆς ἀνίας προῦνθῇ ἐν τῷ ἡλίῳ θακρῶ τῆς ἀναμνήσεως—ὅταν ἡ αἰφνίδιος ἀδημονία καὶ ἡ σπασμώδης ἀγωνία ἐπὶ τῶν πρῶτων ἐρείπιων παντὸς ὅτι τὰ μάλιστα ἠγαπήσαμεν καταμαλαχθῇ ἐν τῇ σύννευ μελέτῃ ἐπὶ παντὸς ὅτι θὰ ἀπέσπῃ τὰς ἡμέρας τῆς ἐρασιμότητος αὐτοῦ—; τίς ἔτι θὰ ἀπέσπῃ τοιαύτην λύπην ἐκ τῆς καρδίας; Καὶ ναὶ μὲν αὐτὴ δύναται νὰ ρίψῃ διὰ αβατικῶν νέφους ἐπὶ τῶν φαιδροτέρων ὥρων τῆς εὐθυμίας, ἢ νὰ διαχύσῃ σφοδρότερον ἄλγος ἐπὶ τῆς ὥρας τῆς δυσθυμίας; ἀλλὰ τίς θὰ τὴν ἀντήλασσε καὶ πρὸς αὐτὴν ἐτι τὴν μολπὴν τῆς ἡδονῆς ἢ τὴν ἐκρηξὴν τῆς βακχεύσεως; Οὐχί; ὑπάρχει φωνὴ ἐκ τοῦ τάφου γλυκυτέρᾳ τῆς μολπῆς; ὑπάρχει ἀνάμνησις τῶν τεθνεώτων, πρὸς ἣν ἐπανερχόμεθα καὶ ἐξ αὐτῶν ἐτι τῶν γοητευμάτων τῶν ζώντων.—Ὁ τάφος! τάφος! σὺ θάπτεις πᾶσαν πλάνην, καλύπτεις πᾶν πλημμελεῖς, ἐξαφανίζεις πᾶσαν μνησικακίαν! Ἐκ τοῦ εἰρηνικοῦ σου κόλπου δὲν ἀναβλύζουσιν εἰ μὴ ἄλγη ἡδέα, ὡς εἶπεν, καὶ ἀναμνήσεις ἀγαπηταί. Τίς δύναται νὰ ρίψῃ τὸ βλέμμα ἐπὶ τοῦ τάφου καὶ αὐτοῦ ἐτι τοῦ ἐχθροῦ, χωρὶς νὰ αἰσθανθῇ κατανακτικὸν πάλμον ὅτι δυνατὸν νὰ ἡλθέ ποτε εἰς πόλεμον μετὰ τοῦ ἑλεενοῦ ἐκείνου δράγματος γῆς, ὅπερ ἐνώπιόν του κείται εὐρωτιῶν.

Ναὶ! ὕπαγε εἰς τὸν τάφον τῆς τεθαμμένης ἀγάπης καὶ ἐκεῖ μελέτησον! Ἐκεῖ ἐκκαθάρισον τὸν μετὰ τῆς συνειδήσεώς σου λογαριασμόν διὰ πᾶσαν παρελθούσαν καὶ ὑπὸ σοῦ ὀλιγορηθεῖσαν φιλοφροσύνην τοῦ μεταστάντος ἐκείνου ὄντος, ὅπερ οὐδέποτε, οὐδέποτε, οὐδέποτε δύναται νὰ ἐπανεῖλθῃ ὅπως πρᾶυνθῇ ἐκ τῆς συντριβῆς σου! Ἐὰν ἦσαι παιδίον καὶ ποτε προσέθικας; λύπην εἰς τὴν ψυχὴν ἢ ρυτίδα ἐπὶ τῶν πολιῶν ὀφρύων φιλοστόργου γεννήτορος; ἐὰν ἦσαι σύζυγος καὶ ποτε ἀφορμὴ ἐγένεες εἰς τὴν ἀξίεραστον καρδίαν, ἥτις ἐρριψαίνδυνεσε τὴν εὐδαιμονίαν αὐτῆς εἰς τὰς ἀγκάλας σου, νὰ ἀμφιβάλῃ πρὸς στιγμήν περὶ τῆς χρηστότητός σου ἢ τῆς ἀληθείας σου; ἐὰν ἦσαι φίλος καὶ ποτε ἐν διανοίᾳ, λόγῳ ἢ ἔργῳ, ἠδίκησας τὸ πνεῦμα, ὅπερ γεν-

ναίως παρεδόθη εις σέ' εάν ήσαι έρραστής και ποτε εγενήθης πραίτιος αναξίας αλγηδόνος εις την πιστήν εκείνην καρδίαν, ήτις νυν κείται ψυχρά και σιωπώσα υπό του πόδα σου, έσο τότε βέβαιος ότι παν δυσμενές βλέμμα, πάς άχρησ λόγος, πάσα άπηνής πράξις θέλουσιν επανέλθει άθρόα επί της μνήμης σου και θέλουσι κατασπαράττει άνηλεώς την ψυχήν σου έσο τότε βέβαιος ότι θέλεις προσπέσει μετ' άλλους, και μεταμελούμενος επί του τάφου, θέλεις εκφέρει τον ά ήσον στεναγμόν και χύσει το άνωφελές δάκρυ, βαθύτερον και πικρότερον άτε και άνηκούου και άνωφελούς.

Πλέξον εις τόν εξ άνθέων στέφανόν σου και στρώσον τάς καλλονάς της φύσεως περί τόν τάφον' παραμύθησον την κατασπαρχαμένην καρδίαν σου, άν δύνησαι, διά του φιλίου τούτου, πλίν ματαίου φόρου μετανοίας' νουθετήθητι όμως έκ του πικρού ταύτης της μεταμελουμένης άνίας σου επί τοις τεθνεώτας, και έσο του λοιπού πιστότερος και ευμενέστερος κατά την επτέλειαν των καθηκόντων σου προς τους ζώντας.

[εκ του Άγγλικού]

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΑΝΤΖΑΡΟΣ

Η έν τω παρόντι φυλλαδίω παρατιθεμένη είκων του πατριάρχου των μουσικοδιδασκάλων της νέας Ελλάδος μάς υποχρεού να παραθέσωμεν τοις ήμετέροις αναγνώσταις και σύντομον αυτού βιογραφίαν, εκ του βιογράφου αυτού κ. Σ. Παπαγεωργίου έρριζόμενοι αυτήν.

Γενήθηεις έν Κερκύρα έν έτει 1795 εκ γονέων ευπατριδών, παιδιόθεν επεδόθη εις την σπουδήν της μουσικής, κατ' αρχάς μέν υπό τόν Ιταλόν Μωρέτιην, κατόπιν δε υπό τόν ίππότην Βαρβάτην, ονομαστόν έν Ιταλία μουσικοδιδάσκαλον διά τά επιστημονικά αυτού πονήματα. Έν έτει δε 1825, μεταβάντος προς τελειοποίησιν των σπουδών του εις την μουσοτρόφον Ιταλίαν, ευμενώς υπεδέξατο αυτόν έν Νεαπόλει ο κλεινός Ζιγγαρέλλης, διδάσκαλος του Ροσσίνη, Μερκαδάντε κ.λ. Οτε δε μετά τό πέρας των μελετών του, επέσρεψεν εις Κέρκυραν, προσεκλήθη ως διευθυντής της έν Μεδιολάνοις μουσικής σχολής' άλλ' ο Μάντζαρος ούδέποτε συνήνεσεν εις τούτο, άτε υπερβαλλόντως αγαπών την έαυτού πατρίδα και φλεγόμενος υπό της επιθυμίας να μεταδώση τάς γνώσεις του εις την διψώσαν νεολαίαν.

Ου μñν άλλά και ο ένδοξος Ζιγγαρέλλης επανειλημμένως προσεκάλει αυτόν εις Νεάπολιν, συναισθανόμενος ότι, μετά τόν θάνατόν του, ούδεις άλλος καταλληλέτερος του Μαντζάρου ήδύνατο

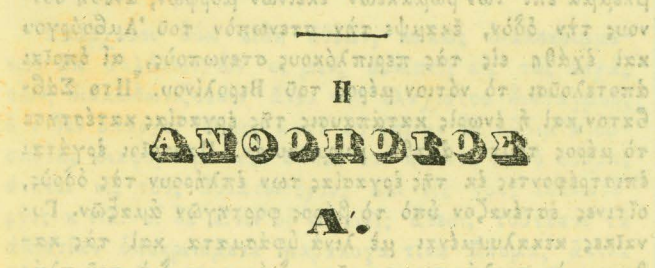
να διαδεχθή αυτόν, ως εξάγεται εξ επιστολής, ήν απήλυθουν αυτόν τώ 1825. ούτος όμως ούδόλωσ συγκαιτετέθη εις τούτο, άλλ' εξηκολούθει διδάσκων έν Κερκύρα την μουσικήν μετά της ελληκρινούς εκείνης άφοσιώσεως, ήτις άείποτε έχαρτήρισεν αυτόν. Έκ δε της μεγάλης και σπουδαίας αυτού αλληλογραφίας, κατά μέγα μέρος δικωθεισης άχρι του νυν, εξάγεται ότι ού μόνον μέγάλως έτιμάτο έν τη Δύσει και ιδίως έν Ιταλία ως έξοχος επιστήμων, άλλά και πολλοί περιφανεis μουσικοδιδάσκαλοι συνεβουλεύοντο αυτόν επί διαφόρων της μουσικής δυσχερειών, οϊον ο Μερκαδάντης, ο Πατσίνης, ο Γάσπαρης και άλλοι πολλοί.

Περί δε των έργων του Μαντζάρου, εκτός των εκκλησιαστικών, άτινα, κατά την κρίσιν των ειδημόνων, δύναται να παραβληθώσι προς τά έξοχα των κλασικών, Πέτρου Δε—Παλεστρίνα, Ζιγγαρέλλη, Μαρτέ και Μοζάτ, δύναμεθα να επωμειν ότι πάντα έτυχον άρίστης υποδοχής έν τω μουσικώ κόσμω. Παραλείποντες διάφορα υπ' αυτού τονισθέντα έργα, ως επίσης και τό δράμα «La eleonisa di Tito», όπερ, διδασκέν έν τω θεάτρω Κερκύρας έν έτει 1832, ενεθουσίασεν άπαντας ανεξαιρέτως, μη εξαίρουμένου και αυτού του Άρμωσού Άδαμ, αναφέρομεν μόνον, χρίν συντομίας, τόν υπ' αυ ού μελοποιηθέντα ύμνον της Έλευθερίας του άθανάτου και κλεινού της νέας Ελλάδος ποιητού, Σολωμού' τόν ύμνον τούτον, εις άν κατώρθωσε να προσαρμόση τό ύψος της ποιήσεως εις τό της μουσικής και τά εξ εκείνης παραγόμενα αισθήματα διά ταύτης να εκδηλώση, τούθ' όπερ όλίγοι κατορθούσιν, αφιερώσας τω βασιλει της Ελλάδος Όθωνι, έλαβε παρ' αυτού, υποβαλόντος πρότερον τό έργον τούτο εις την κρίσιν των άρίστων της Γερμανίας μουσικοδιδασκάλων, τόν άργυρούν Σταυρόν του Σωτήρος, ως τεκμήριον της προς αυτόν ευμενείας του και υπολήψως, ως εξάγεται εξ επιστολής του έν μακαρία τη λήξει βασιλέως, απευθυνθείσης αυτού έν έτει 1845. Από δε της ενώτεως της Έπτανήσου μετά της λοιπής Ελλάδος και της καθόδου του βασιλέως Γεωργίου εις την Ελλάδα, ότε ή Α. Μ. τό πρώτον ήκουσε τόν ύμνον παιζόμενον κατά την πρώην απόδοσιν Αυτής εις ελληνικόν έδυφος, εις την Κέρκυραν, διά Β. Διατάγματος καθιερώθη ως ύμνος του Βασιλέως και του Έθνους, προβιβασθέντος συνάμα του σεβαστού μουσικοδιδασκάλου π'ρά της Α. Μ. εις ίππότην του Χρυσού Σταυρού. Άλλά και μουσικά

συγγράμματα ούκ όλίγα κατέλιπεν ήμιν, άτινα έτυχον πολλών επαίνων έν τη Εσπερία, και δη παρά του ένδοξου Ζιγγαρέλλη, όστις ού μόνον ήγάπα τόν Μάντζαρον, άλλά και εξετίμα την μεγάλην αυτού ικανότητα. «Είθε, έγραφεν αυτόν ο ίδιος Ζιγγαρέλλης, σείθε προς τιμήν της ώραιάς τέχνης της μουσικής να ήδύνατο οι σημερινοί διδάσκαλοι να νοήσωσι την ωραιότητα και αξίαν των έργων σου».

Τοσαύτα περί του ένδοξου τούτου άνδρός, του τιμήσαντος σύμπασαν την Ελλάδα και δυναμένου κάλλιστα να παραβληθή προς τά έξοχα εκείνα πνεύματα της Ευρώπης, ών τά θεόπνευστα έργα εθαύμασε σύμπας ο νεώτερος κόσμος.

Τόν θάνατον αυτού, συμβάντα κατά την 31 Μαρτίου 1872, έρήνησε σύμπασα έν γενει ή Ελλάς, ής πρώτος και μέγας υπήρξε μουσικοδιδάσκαλος, ούτινος τό κενόν, τούλάχιστον επί του παρόντος, θεωρούμεν δυσαναπλήρωτον.

Ο Έρνεστος Κλάιν, εις των καλλιτέρων νέων του Βερολίνου, όλω ανεξάρτητος, κάτοχος κολοσσικής παρουσίας εκ λαχείου τινός γενόμενος, παρά πάντων εύτυχής έθεωρείτο, και τό αντικείμενον φθίνου πολλών εγένετο. Αυτός όμως καθ' έαυτόν ήτο δυστυχής. Τούτου δε αίτία δεν ήτο έρωσ ή κοινωνικά άλγη, άμφοτερα ταύτα θεώρει γελοία' πασών των διασκεδάσεων, αί όποιαι ήτο δυνατόν να υπάρχουσιν έν τη πρωτεύουση ταύτη, άπολάυσσε, ήρχισεν ήδη μόλις τριακονταετής να αισθάνηται έρήμωσιν και άνίαν, όποιαν δεν είχαν άκόμη αισθανθή, και την όποιαν δεν εγνώριζε πώ' να διασκεδάση. Μόνον έργον ειχε να εισπράττη τους τόκους των εισοδημάτων του, ούδεμίαν επιθυμίαν, ούδέν καθήκον έχων να εκπληρώση, μη δύναμενος δε και να κατχίγη εις τι' μόνη τέχνη, έν τη όποιά ήτο έιδοξος, ήτο τό να καπνίξη από καπνοσύριγγος εκ σιπίου' άλλ' ο ήλιος της δόξης του ταύτης τόσον όλίγον ήδύνατο να μεταβάλη την έρήμωσιν και άνίαν αυτού, όσον ο ήλιος του ίσημερινού δύναται να μεταβάλη την Σαχάραν εις άνθοούντα άγρόν. Όπως δε αποβάλη την ροστώνην, εις την όποιαν αί ήδοναί τόν έρριψαν, επεδόθη εις την άνάγνωσιν έφημεριδων και μυθιστορημάτων' άλλ' εις μάτην! ή μὲν πολιτική ούδέν σπουδαίον διαφέρον προξέει εις αυτόν, τόν δε βίος, τόν επίτην εχέτου να ζωγραφίσω-

σιν οι συγγραφεί, εγνώριζε καλλίτερον εξ ίλης πείρα. Αυτωσώως έρρίπτετο εις τάς ήδονάς' άλλ' αόταί μόνον επί στιγμίν απέσπων ούτόν από της άθυμίας του. Και έν αυτοις δε τοις χορταί, έν μέσσω των τερψιθύμων ήλων των βιλλιετων του Στράους, κατέπιπεν αίφνης πρό των όφθαλμών του Έρνεστου τό παραπέτασμα και έπισθεν αυτού έφαινετο τό αποτόπαιον της άνίας φάσμα, τό χυθνον την όψιν και ψυχρόν και νυσιαλέον τους όφθαλμούς, τό τασούτους ώθησαν προς τόν θάνατον, τό όποιον ήδη εξηπλωτο και ανεπύετο και επ' αυτών των εδωλιων και ανακλίντρων της μεγαλοπρεπούς του Έρνεστου κατοικίας, συνεδάριζε μετ' αυτού έν τω περιπάτω, έππειυν άπισθεν αυτού επί του ίδιου ίππου, εκάθητο πλησίον του εις τό θέατρον, πρό αυτού εγένετο εκ του αυτού κυπέλλου του αφρώδους κμπανίτου, διά των χριτών αυτού έπαιζεν έν τω χαρτοπαιγνίω, προσέβλεπεν αυτόν από των όφθαλμών ωραίων νεκνίδων και διά των βροδινών χειλέων των ύπαιμειδία προς εκεινον. Μία μόνον διεξοδος από της καταστάσεως ταύτης υπήρχε και ο Έρνεστος εύρέθη άκουσίως πρό αυτής.

Εξήλθε ποτε περί την δίσιν του ήλιου και εβίδιζεν ασκόπως, όπως διήρχετο όλην την ζωήν του, ότε κατά την όδόν της Δειψίας προσείκυσε του, όφθαλμού αυτού νέα γυνή, ή όποιά ήρχετο εκ του αντίθέτου μέρους της όδοι' αί άκτινες του δύαντος ήδη θερινού ήλιου, κεκρυμμένου εντός νεφών, έλαμψαν αίφνης, και ότσι έρχοθείται της ευγενούς μορφής της νέας, περιχύθησαν περί τό λεπτόν και ώχρόν πρόσωπόν της. Οχμ' έωθεισα υπό της αϊφνιδίας λάμψεως ή νεαρά γυνή, εστάθη επί στιγμίν άκίνητος' έπειτα δε ανοίξασα μικρόν λευκόν εξ άλλκατά άλεξήλιον εστράφη αντιθέτως και την αυτήν ήδη μετ' αυτού Έρνεστου έχουσα διεύθυνσιν προεχώρησε μέχρι της όδοι Φριδερίκου όπου έκαμφε δεξιά. Είς τό μέρος τούτο ο Έρνεστος έλαβεν άπαι έτι την ευκαιρίαν να ήδη τό πρόσωπον αυτής, τό όποιον ήδη ειχε λάβει πρόδροχρον όψιν εκ του έρυθρού εσωτερικού περιβλήματος του άλεξήλιου της. Ο Έρνεστος ήτο όλίγον μακρόν της γωνίας, αυτη δε έκαμφε την όδόν, κάτω έχουσα εστραμμένους τους όφθαλμούς, χωρίς να τόν ίδε. Ο Έρνεστος την ήκολούθησεν. Είειντε δε άν και περιεπίττει ταχέως δεν έστερείτο έν τούτοις χάριτος, και ο Έρνεστος είδεν ότι δεν ήτο ο μόνος, εις τόν όποιον προξένεσεν αισθισιν ή χάρις του προσώπου της. Άλλος τις, αντίθετως, έρχόμενος, παρατήρησεν αυτήν μετ' ήδονής, σχεδόν μετ' θαυμασμού. Η ένδυμασία της ήτο καθόλου άπλή, άπαδεικνύουσα ότι ή φορούσα αυτήν άνήκεν εις τάς τάξεις του λαού, άλλά συγχρίνωσ ότι ήτο καλλίσθητος και τοσοούτον λεπτός μάλιστα, όσον ούδεμία άλλη των έντός ασυμμέτρων και άκόμψων πολυπτύχων όλοστρικών κερωσμένων και πεζή ή έφ' άμάξης διερχομένων την όδόν κυριών. Τό πñν επ' αυτής ήτο σύμμετρον και κανονικόν.

φερέρτου τούτου, και έρωτα περί του όνόματος της νεκράς του; πορευόμενος όπως βίψωσιν εις τους σκόληκας το πρό χρόνου ύποσχεθέν αυτοίς παρά της άθού γυναικός; πτώμα! — Άλλά πόσον διάφορός έστιν ή τύχη της ευσθεούς γυναικός! Αί ημέραι της περιβάλλονται υπό χαράς, ό βίος της είναι πλήρης αγάπης, . . . ό σύζυγός της, τά τέκνα της, οί ύπερέται της την σέβονται και την αγαπώσιν, άπαντες αναθέτουσιν εις αυτήν την τυφλήν έμπιστοσύνην, πιστεύοντες πεποιθώς εις την Πίστιν εκείνης, ήτις πιστεύει εις τον Θεόν της. Η πίστις ταύτης της Χριστιανής ισχυροποιείται διά της ευτυχίας της, και ή ευτυχία αυτής διά της Πίστεώς της. Πιστεύει δέ εις τον Θεόν ούτω ευτυχής, και καθίσταται ευτυχής εις Θεόν πιστεύουσα!

Άρκει ή μήτηρ να έδη το τέκνον της ύπομαιδιών, όπως πεισθή περί της πραγματικότητας ύπεράτης τινός Ευδαιμονίας, της αγχολήτου της Προνοίας δεικνυόμενης εξ όλοκληρού εν αυτώ τῷ λίκνω του ανθρώπου. Όποιος συγκινητικός συνδυασμός! Ταύτα δέν ήθελον είσθαι άλλο τι, παρά τά άποτελέσματα της άνασθητου ύλης; Το βρεφύλλιον γεννάται, ό μασιός αναδεικνύεται πλήρης, το δέ στόμα του νέου δαιτυμόνος έστιν άοπλον, ένα μη βλάβη το ποτήριον της μητρικής τραπέζης; αυζάνει, το δέ γάλα καθίσταται θρεπτικώτερον άπογαλακτίζεται, ή δέ θυμακία εκείνη παγή ζυγκίνεται. Αυτή, ή τοσοούτον άδύνατος γυνή, άπέκτησεν αίφνης δύναμει, δι' ών δεικνύεται άνωτέρα των πόνων, ούς μετά βίας ήθελαν ύποστή ό ευρωστότερος των ανθρώπων. Τι δέ το άφουρνίζον αυτήν εν τῷ μέσω της νυκτός, κατ' αυτήν εκείνην την στιγμήν, καθ' ήν το νήπιον άπαιτεί την συνήθη τροφήν; Πόθεν τῆ προέρχεται ή δραστηριότης αυτη, ήν ούδέποτε πρότερον έσχε; Πῶς ψάζει το τρυφερόν τουτο άνθος, χωρίς να το βλάβη! Αί περιποιήσεις της φαίνονται κρηός πολυχρονίου παίρας, και εν τούτοις τότε πρώτον έγένατο μήτηρ! Ό ελάχιστος θόρυβος έτάραττεν άλλοτε την παρθένον νυν δέ ποία όπλα, ποιοι κερκυνοί, ποιοι κίνδυνοι θέλουσιν εκπλήξει την μητέρα; Άλλοτε ήσθιε τροφήν λεπτήν, ενεδύετο έσθητα μεγαλοπρεπή, έκοιμάτο επί πυκνής στρωμνής, ή δέ ελάχιστη πνοή του άνέμου ένόχλησιν αυτη προύξενει; άλλ' ήδη ούδέν άποστρέφεται, ούτε τον πιτύριον άρτον, ούτε το ρακῶδες ίμάτιον, ούτε άπλην δρῶκα άχύρου; άλλ' ούτε ένοχλείται είτε υπό του ύετου, είτε υπό των άνέμων, ένόσω κατέχει εν τῷ εκυτής μαζῷ βανίδα γάλακτος προς γαλούχισιν του ύπομαζίου τέκνου της, και μεταξυ των ρακῶν της τεμάχιόν τι μανθου, όπως τυλίξη αυτό!

Τούτων ούτως έχόντων, θα ήτο τις πολλά ισχυρογνώμων, μη ένστεροζόμενος την μερίδα, εις ήν ούχι μόνον ό λόγος εύρίσκει τάς πλείστας των άποδείξεων, αλλά και ή ήθική, και ή ευτυχία, και ή έλπίς, και αυτό τουτο το έμφυτον μετά των έπιθυμιών της ψυχής άνάγουσιν ήμᾶς φυσικῶς; διότι, εάν ήτο άληθές, ως

τῶντι έστι ψευδές, ότι το Πνεύμα καίτοι ίσοστάθμιον μεταξυ Θεου και Άθείας, αναμφιβόλως ήθελε κλίνει προς τον πρώτον, ατε δὴ έτιος του ήμίσεως του εκυτου του, ό άνθρωπος προσεπιτίθην επί της θείας πλάστιγγος όλον το βάρος της καρδίας του.

Θέλει δέ πεισθή τις περί της άληθείας ταύτης εξετάζων τον τρόπον, δι' ού ή τε άθεία και ή θρησκεία προδίδουσιν εις τάς άποδείξεις αυτών.

Η θρησκεία δέν ποιείται χρῆσιν, ειμή γενικῶν άποδείξεων, δέν κρίνει ή εκ της τάξεως των Ουρανών, εκ των του παντός νόμων, δέν παρτηρεί, ή τις χάριτας της φύσεως, τά καταγορευτικά ένστικτα των ζώων και τους μετά του λογικού ζώου συνδυασμούς αυτών.

Η δέ Άθεία εκ του εναντίου ούδέν έτερον προβάλλει, ειμή άποτροπαίους εξιρήσεις, δέν βλέπει, ή άταξίας, ήλθ, ήρρίσταια και βλαπτικά ζῶα, και ώσκει έπισθίμει να κρυβή υπό την ήλν, έρωτα τά έρπατα και τά έντομα, όπως τῷ χρηγήτωσιν άποδείξεις αντίθετους.

Η θρησκεία δέν όμιλεί, ειμή περί του μεγαλείου και του κάλλους του ανθρώπου.

Η Άθεία άδικλείπτως σοι προβάλλει την λέπραν και τον λοιμόν.

Η θρησκεία εξάγει τά περίσμητα αυτης εκ της ευκισθησίας της ψυχής, εκ των γλυκυτέρων προκλήσεων της ζωής, της υίτης, αγάπης, του γαμικού έρωτος και της μητρικής φιλοστοργίας.

Η άθεία άνάγει το παν εις το έμφυτον του ζώου, και ως πρώτον έπιχείρημα του συστήματος της εκτίεσσι την ύπ' ούδενός συγκινουμένην καρδίαν.

Τέλος, εν τῆ λατρεία του Χριστιανισμού βεβαιούμεθα ότι τά δαινά μας εξουσι τέλος, κρηγορούμεθα, άπομάσσονται τά δάκρυα ήμων και βεβαιών ύπόσχεσιν λαμβάνομεν περί άλλης ζωής. Έν δέ τῆ λατρεία του κατωκαμιμονεστάτου άθού, αί ανθρώπινα θλίψεις κρατούσα το θυμικήριον, ό θάνατος έστιν ό θύτης, το θυσιαστήριον, το φέρετρον, το Μήδεν, ή Θεότης. (χ)

(CHATEAUBRIAND. Le Génie du Christianisme)

Έν Κερκυρα, τῆ 24 Ιανουαρίου 1876.

Δ. Κ. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ

[χ] Το χωρίον τοσο πληρες εύλογίας ήμα δέ και ποιήσεως και σκέψεως ζωγραφεί ό χριστιανικώτατος Chateaubriand διά ζωικών χρωμάτων, εξίον του ποιητικού χρωστήρός του, συμπεραίνων ότι «ή άθεία ούδένα ώφείλει». Ό Συγγράφης όπως άποδείξη τουτο, διατρέχει το παρελθόν, όπερ όνομάζεται «άπαριθμησίς των μερών» [énumération des parties]; εξετάζει τον άνθρωπον, έρωτα την σκέψιν και την ιστορίαν. Ό πρώτος, ό πλούσιος, ό πολεμιστής, ό στρατηγός, ό βασιλεύς, οί άρχαί και νεώτεροι χρόνοι εξίσου άποκρίνονται και διασαλπίζουσιν όχι μόνον την ήμίαν, αλλά και τον κίνδυνον της Άθείας. Μετά ταύτα, άφου άποδείξη την ήλν της

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΠΙΡΑΣΕΩΣ
ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΚΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ
ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΕΩΤΕΡΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Ένιοι των άναγνωστών ήλθν άποστρέψωσιν ίτω; τά έμμητα εκ της έπιγραφής ταύτης, δυσκασχετούντες ότι έβουλεύθημεν να ανέλιζωμεν την αίμακτραν ταύτην σελίδα της νέας ιστορίας, ήτις, καιτοι πρέχει ιστορικῆν τινα διδασκαλίαν, παραβλαπομένη ούχ ήττον προς τους ήθικούς κλονισμούς; και θιαίου; κοινωνικού; σάλλους, ού; έπέφερε, δύναται εκ πρώτης άφετηρίας, να έμπνεύση μόνον πολιτικῆν άκολασίαν, κτηνώδεις όρμας, και την παντελή σύγχισιν των ήδών του ανθρώπισμού. Άλλως ή «Κόριννα» σεβομένη τάς θυμήρεις σϋτης άναγνωστρίας, όφείλει μόνον να έφορά επί τῆ διαπλάσει αισθημάτων υγιών και ασφαλούς ήθικής, μη έκβαχγέουσα την άπόννηρον αυτών καρδίαν δι' όμοίων παραβόλων ιστορικῶν κρηστάσεων, αΐτινες διεγειρούσιν ούχι τον θυμικόν μετά της συγκινήσεως, αλλά την φρίκην μετά της άποστροφής. Έν έπιμέτρῳ, οί ζωηροί χρωστήρες δι' των οί νεώτεροι γάλλοι άριστοτέχνη, οίον Θιέρσο, Δουμυζ, Γκιζώτος, Λαμαρτίνος, Ούγώ και άλλοι, άπεικόμισαν το γενικόν τουτο συμβάν της ιστορίας του κόσμου, εις τίνα δέν δικτελοΰσιν εν μέρει γνωστοί; Τούτων ούτως έχόντων, δέν έπιχειρούμεν δι' των κατωτέρω να εκθέσωμεν τι όλως ήμέτερον, άλλ' εξ όσων άντελήθημεν εκ των μελετών τουτων, ιδίως; δέ εκ της περιύστου ιστορίας των Γερωνδίνων του ύμνωδου των Μελετών, να δώσωμεν γενικῆν τινα άποψιν της διασκευής του ιστορικοκοινωνικού τουτου δράματος, διαλογιζόμενοι ότι τουτο μεγάλως συνένειεν επί τῆ προκρηγή πκῶν των τάξεων, των φίλων και του νέου πολιτικού βίου της Έσπερίας.

Η άνωτέρω μνημονουθεία ίστορία του Άλφόνσου Λαμαρτίνου, εύλογίως; άπολογία των άνδρων και των άρχων της μεγάλης εκείνης έποχής; και θυμακία, ένεκα της μεγαλοπρεπειάς του ύφους; και της ζωηράς περιγραφής των άπεικονιζόμενων προσώπων, κατακρίθη υπό πολλών λογίων ως λίαν έπιεικῆς προς την μνήμην του Μιράτου, του Δαντωνος και του Ροβεσπιέρου, των τριών τουτων ήρώων της τρομοκρατίας, και μέγα διήγειρε θόρυβον ή εν αυτῆ κερκυνοβόλος φράσις, «το αίμα δέν μολύνει». Ω; προς την τελευταίαν αίτίκισιν, οί αυτοίσοι λόγοι του συγγραφέως άποκρώντως καταστρέφουσιν αυτήν καθόσον, λέγων ότι ή ισχυρότερα και δικαιότερα ήδέα, μεταβιβαζόμενη επί της ανθρώπινου άτε-

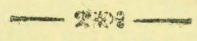
θρησκείας πανταχού διεσπαρμένη, αναλαμβάνει δι' άναταμαγήτων λόγων και ύψιτετού; φαντασίας την άποδείξιν της ύπεροχής του Χριστιανισμού επί πασών των άλλων θρησκείων, παρ' ούτων το χριστιανικό σφάκισμα ήλθν και ύπογραμμών παντός ήρωισμου και πάσης ανθίας. Σ. Μ.
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΣΟΥΡΙΟΥ

λείας, δέν εξέρχεται εξ αυτης, ειμή περιβαλλομένη αίματόφυρτα ράκη, δέν θεσιζεί άτοπόν τι. Πάρνυτα ούτος, κατεξανιστάμενος και άγκνηκτων επί τουτω, έπιφωνεί οίονει αίτιολογών τον μοιρτίον ήμων προορισμόν. «Το τοιοούτον αίμα, το μολύνον του; ανθρώπους, δέν μολύνει την ήδέαν. Μη λυπόμεθα δι' αυτῆ άν ρέη, όταν πρόκται να φανώσιν επί του κόσμου οίώνιαί άλήθειαι. Η θεία Πρόνοια έπίβηκε τῷ ανθρώπω τον όρον τουτον εν τῆ εκδιλώσει τῶν σχεδίων της. Μηπως; αί θειότεραί άποκαλύψεις δέν κατήλθον εν ήμιν από του ίκραιώματος; Μηπως; άπσαι; αί θρησκείαι δέν έθεσοπήθησαν διά μαρτύρων;» Κατά τι έβλαψεν, έπιλέγομεν και ήμεις, την ύψηλήν ήδέαν το υ Χριστιανισμού οί άνηλεείς διαγωμοί των Ρωμαίων αυτοκρατόρων και οί έτι ανηλιώτεροι της Ισραῆ; εξετασέως; Τουναντίον ύπερούψωσαν αυτόν και άνεβίβασαν εις τον κολοφώνα, εις δν σήμεραν εύρίσκειται, νομιζόμενος υπό παντός; εύ φρονούτος, αυτό; καθ' εκυτον εν συνόλω, ή θειοτέρα λατρεία, εξ όσων ποτε άνεφάησαν επί του κόσμου, σύναμα δέ ή μόνη άληθής επικοινωνία μεταξυ της ανθρώπινου συνειδήσεως και ύπερέτερον όντος. Ταύτα περί της δευτέρας αίτίαςσεως; ή πρώτη έμως κρίνεται όπωσοΰν εύλογος, διότι, αναγινώσκοντες τάς κρίσεις αυτου επί των τριών εκείνων άνδρων, και πολλών άλλων ύποδεστέρων ως προς το άμείλικτον της ψυχής, νομιζόμεν ότι ό συγγραφεύς, δι' της ούρανοφοιτίδος αυτου φαντασίας, ήθέλησε μάλλον να ιδανικέση και άπειροποιήση, αντί να άπογυμνώση την αίμοσταγή αυτών καρδίων; τοσοούτον ούταί είσιν άσχημέαι, διήμηματικῆ και προβληματώδεις. Ένω άποδέχεται, λ χ. τον Ροβεσπιέρου εν πολλοί; ως θεριμόσφρον τέρας, ύπερακοντίσαντα τον Ρωμαίον Ηροϋτον και τον Μάριον, επί τοσοούτον άντισχμίζει αυτόν μεταξυ Κάτωνος του Ούτικου και του Κρόμβελ, ώτε αδυνατεί τις πρότερον να νοήση αυτό; ήρωα ή δήμιον. «Η παράβλεψις της ιδίας νεότητος, έπάγει, της άναπαύσεως, της ευδαιμονίας και φιλοδοξίας; προς; τι έσκεμμένον έργον, θεωρούνται άφροσιώσεως; άληθείας; και γενναίας. Τοουτο ποιήσε; ό Ροβεσπιέρος; ήνοιξε τάς φλέβας του κοινωνικού σώματος, όπως; θεραπεύση το καταβιβρωσκον αυτό νόσημα. Έπείτρεψε δέ μετά της αυτης; άδιαφορίας; να ρεύση; οτε έσπιλωμένος και άσπιλος βίος, ούδέν ποτε πρόσκομμα παρεμβαλών μεταξυ θυμάτων και δημιών, ώσει έπιθυμιών; δια του αίματος; να εκπλήνη τον ρύπον του κοινωνικού τουτου νοσήματος.» Ό άμερόληπτος έμως; ίστορικός, έπιλαμβανόμενος περιγραφών, έμπλέων άκολασίας, αίσχύνης και βδελυγμίας, όφείλει; δια; ζωικής; άρετης; και πραγματικής ύποστάσεως; να έμπνή τοίς άναγνώσταις αυτου το μέτρος; κατά της τυραννίας; την ισχύν των ύψηλών αισθημάτων και την άνάτασιν του πνεύματος; προς; παν ύψηλόν και εύγενές; έφελκύν τοιοουτοτρόπως; την διάνοιαν αυτών; επί των γενναίων κρηπτημάτων. Όπως; ποτ' αν ή, το σύγγραμμα τουτο υπό την ύψηλήν αυτου; έπίνοιαν; εξεταζόμενον, έλέγγει; διάνοιαν; ύψηλήν, και; αιθέριον

ἐλλείμματα τῶν ἡγεμόνων, ἅτινα οἱ δημοσιολόγοι ἐσχολίζον καὶ οἱ λαοὶ ἐμελέτων. Διὰ τοῦ μέτου τούτου οἱ κοινωνικοὶ θεσμοὶ ἐξέτιμῶντο ἀναλόγως τῆς πραγματικῆς ἀξίας, ἢ ἠδύνατον ἐφ' ἐνὸς ἐκάστου νὰ ἐπιφέρωσι. Καὶ αὐτὰ τὰ εὐπειθέστερα πρὸς τὴν καθεστῆκεν ἐξουσίαν πνεύματα ὠμίλου τοῖς ἡγεμόσι αὐτῶν περὶ καθελόντων, τοῖς δὲ λαοῖς περὶ δικαιομάτων. Αἱ ἱεραὶ τοῦ Χριστιανισμοῦ διδασκαλίαι ἀντήχουν κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, μέχρι τῶν βυζαντινῶν ἀνακτόρων. Ὁ Βοστανέτος, τὸ ἔνταρκον τοῦτο τέκνον τῆς ἀρχαίας συναγωγῆς, ἀπλήθυνε τοῦ ὑψηλοῦ; αὐτοῦ λόγους, μετὰ τινων αὐστηρῶν ὑπαινυγμῶν, ἐνώπιον τοῦ Λουδοβίκου ΙΔ'. Ὁ δὲ Φραγκῶν, γνήσιον τέκνον τοῦ νέου νόμου, ἐνέγραψε τιοῦτο; εἰς βιβλίον, ἧτις εἰσῆρχετο ταῦτοχρόνως καὶ ἐν τοῖς μεγάλαις τῶν βυζαντινῶν καὶ ἐν τῷ πολυκίῳ τοῦ ἀγρότου. Ὁ Μοντέσκιο, νέος Ἀριστοτέλης, ἀνέλιξε τὴν πολιτείαν πάντων τῶν λαῶν, ἀντιπραχθῶν καὶ ἐπικρίνας αὐτούς. Ἡ κρίσις του ὑπεδείκνυσεν ἐν πάτῃ σελίδι, ὡς ἐν παραλλήλῳ γράμματι, τὴν δύναμιν καὶ τὸ δίκαιον, τὸ προνόμιον καὶ τὴν ἰσότητά, τὴν τυραννίαν καὶ τὴν ἐλευθερίαν. Αὗτο ἔπειρα ἄλλοι εἰσέτι ὑπολείπονται, οἵτινες μεγάλως διὰ τῶν συγγραμμάτων αὐτῶν ἐπέδρασαν ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τῶν ὀκτωβίων Ρουσσώ καὶ ὀ Βολταίρος. Ὁ μὲν εἰς, εὐγλωττος μᾶλλον ἢ εὐρύης, ἐσπούδασε τὴν πολιτικὴν οὐχὶ ἐν τοῖς κοινωνικοῖς νόμοις, ἀλλ' ἐν τῇ φύσει ψυχῇ ἐλευθέρῃ πλὴν ὑπεραλλῆς, ἐξήγησε τὴν ἀναγκούριση τῆς καρδίας του, ἐν τῷ ἰδανικῷ κόσμῳ. Ἐν αὐτῷ διαρῶμεν τὴν κοινωνικὴν οὐτοπία καὶ τὴν θέμην τοῦ ἔρωτος. Ἐγοήτευσε δὲ περισσότερον παντός ἄλλου τὰ πλάθη, διότι ἔπειρα συγκινήσει τὴς ἢ πραγματικῆς μόνον δὲν ἀρκεῖ. Δέον νὰ περιβάλληται διὰ τινος γοητείας, καθόσοι τὸ ἀνθρώπινον πνεῦμα δὲν εὐχρηστεῖται κυρίως ἢ ἐπὶ ἀντικειμένων, ὑπερβυζαντινῶν τὰ συνήθη αὐτοῦ αἰσθητήρια. Ἐντεῦθεν παράγεται τὸ ἰδεῶδες, ἢ δύναμις αὕτη τῶν θερησκείων, αἵτινες τείνουσι πάντοτε ὑψηλότερον ἢ ὁσον δεικνύουσιν. Ὁ δὲ Βολταίρος ἔσχε τὸ ἰδιόζον προῶν τῆς κριτικῆς, τὴν στωικὴν εἰρωνείαν, ἧτις πλῆττει πᾶν ὅτι θίγει. Ὑπεκίνησε τὸν στρακαμὸν διὰ τῶν ἰδεῶν του, καταδείξας δὲ εἰς ἅπαντας τὰ ἔλακα καὶ τὰς πλάνας τῆς ἀμαθείας, ὧθησεν αὐτούς εἰς ἀντίδρασιν κατὰ τοῦ καθεστότου; διὰ μόνως τῆς περιφρονησεως.

(ἔπειτα τὸ τέλος)

Α Α ΤΡΙΚΑΡΔΙΟΣ

ΧΡΟΝΙΚΑ

(Φεβρουάριος—Μάρτιος).

A'

Ἐἶναι ἀληθές; ὅτι εἰς τὰ εὐτυχῆ ταῦτα κλίματα, ὑπὸ τὸν ὥρειον καὶ γλυκυδέοντα οὐρανὸν μας, ὁ χειμὸν δὲν ἔχει διαρκῆ τὴν καθέδραν του, ἢ δὲ νίκη του εἶνε ἐφήμερος καὶ ἀσθενής; ἀνέσπλο; καὶ διαχυγῆς εἶνε ὁ οὐρανός, ὁ ἥλιος ἀνατέλλει ἐνδεδυμένος πάσας τὰς ἀκτίνας αὐτοῦ, πύχνη ἐλαφρὰ ἀνέρχεται ἐκ τῆς γῆς, ἢ χλόη ἀρτιφυῆ; καλύπτει, καὶ πτηνῶν γλυκυφθόγγων ἀκούονται κελαδῆματα. Τοιοῦτος παρήλθεν ὄλος σχεδὸν ὁ χειμὸν. Ἦδη εὐρισκόμεθα περὶ τὰ μέσα τοῦ πρώτου ἐαρινοῦ μηνός, τοῦ Μαρτίου, εἰς οὗ τὸ μενίδημα τὰ δένδρα ἀνοῦσιν, οἱ λειμώνες καλύπτονται ὑπὸ χλόης καὶ θαλαπυρρὴ ζωογόνο; ἀπανταχοῦ διαχύνεται; συνελόντ' εἰπεῖν, κατὰ τὸν Μελέαγγρον.

Χείματος ἦνε μέντος ἀπ' αἰθέρος οἰχομένοιο,
Πορφύρεη μειδῆσε φερανθῆος ἔαρρος ὄρη,
Οἱ δὲ λειμώνες γελῶσιν ἀνοικομένιο ρόδοιο.

Ἄλλὰ τί ἐνδιαφέρουσιν ὑμᾶς πάντα ταῦτα, ὦ φιλομειδεῖς ἀναγνώστριαι; Ἦν ὅτι δὲν εἶνε ἔρως καὶ συμυρῆς, τραφερότης καὶ αἰσθημα εἶνε δι' ὑμᾶς ἀντικείμενον ὄκληρὸν καὶ μονότονον. Τί λοιπὸν νὰ σᾶς εἴπω; Περὶ ἔρωτος; Ὅχι; καθόσον εἰς τὸ περὶ ἔρωτος κεφάλαιον πάντες ψεύδονται; ὅταν τις συζητῇ τὸ ἀντικείμενον τοῦτο, εἴ ε ἀνθρ τυγχάνει οὗτος εἶτε γυνή, δὲν ἐκφράζει εὐλικρινῶς τὰ αἰσθηματα καὶ ἰδέας του, ἀλλὰ σκέπτεται συνωδὰ τῷ πνεύματι τῶν ἀκρατῶν καὶ ἀναλαμβάνει τὴν ὑπεράτπισιν τοῦ ἰδίου αὐτοῦ φίλου. Ἐγκαταλείποντες ὅθεν τὸ ζήτημα τοῦτο, ἀναμνησθώμεν τῶν πολυποθῆτων ἐκείνων ἡμερῶν τῆς ἀποκρέω, αἵτινες τοσοῦτον ταχέως παρήλθον, πολλὰ καὶ ἀνακρίθηκα τῆς διαβάσεως των ἔχνη ἐγκαταλείψασαι εἰς πλείστα; εὐαισθητοῦ; καρδίας. Τὰ ὄνειρα, καθὼς κάλλιον ἐμοῦ γνωρίζετε, διαδέχονται ἄλλα ὄνειρα, ἀλλὰ δὲν ὀλοιάζουσι. Καὶ τὰ ὄνειρα λοιπὸν τῆς ἀποκρέω, ἅτινα τοσοῦτον χαριέντως πλὴν ἀκαρικῶς ἐφωτίσθησαν ὑπὸ τῶν ἀκτίνων τοῦ ἔρωτος, καίτοι ὡς πομφόλυγες διεσπάρησαν καὶ διεδέχθησαν αὐτὰ ἄλλα ὄνειρα, τῆς λήθη; δηλονότι καὶ ἀποχωρήσεως, οὐχ ἦττον, ἀναπολούμενα ἐν τῷ νῷ, οὐκ ὀλίγαν εὐχρηστίστην παρέχουσι ταῖς εὐκισθητοῖς καρδίαις.

B.

Ἄφου πᾶτα γυνὴ ἔχει ἐν ἔκντῃ ἔμφυτον τὸ ἐνστικτον τοῦ μυστηριώδους καὶ κρυφίου, καὶ ἐπομένως εὐκόλως δύναται νὰ ἀπατᾷ περὶ τοῦ ἐσωτερικοῦ αὐτῆς, οὐδόλω; παραδόξον ἀν ἐπεισῆσε μέσον ὅπως ἀπατᾷ καὶ περὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ. Καὶ ὅντως; πόσαι ὠρμη; δεσποινίδες καὶ

σεβασταὶ κυρίαι ἀντήλλαξαν περιπαθεῖς λόγους μετὰ τῶν περιωνύμων ἐκείνων ἐρωτολήπτων, οἵτινες νομίζοντες ὅτι εἰς τοῦ; ὄφθαλμοῦ; αὐτῶν ἐδρεύει ἄσβεστον ἐρωτικὸν πῦρ, περιορίζονται μόνον καὶ μόνον εἰς ψευδῆ καὶ ἀνάλατα ἐγκώμια περὶ ὠριότητος; καὶ εὐφυίας; Πόσαι θὰ ἐφικτάσθησαν ἐκντὰ; ἀληθῶς; ὠριότητος, καὶ πόσαι εὐφύστεραι καὶ νουνεχέστεραι ἐχόρευσαν μετ' εὐτυχῶν τινων θνητῶν, εἶπον αὐτοῖς; ὅτι ταῖς; κατ' ἐβῆ εἰς τὸν νοῦν, καὶ ἀπῆλθον χωρὶς νὰ εἴπωσιν αὐτοῖς; οὔτε κἄν τίνες ἦσαν, ἐνῶ ἐκείνοι ἔμειναν κεγηνότες; καὶ ζῶντες; τὴν κεφαλήν των, οἷονεὶ θέλοντες νὰ ἐνθυμηθῶσι τὴν φωνὴν, τὸ βᾶδιμα ἢ τὴν συμπεριφορὰν τῶν τοσοῦτον εὐφῶ; περιπαξασῶν αὐτούς; προσωποδοφῶν; Πόσοι πάλιν κομποὶ καὶ εὐκισθητοὶ νεανία; μικροῦ ἰδέεστε νὰ λειποθυμήσωσιν ἐκ ζηλοτυπίας, ἰδόντες; Ἐκ εἰνην χορεύουσιν μετ' ἄλλου χαριστέρου καὶ κομποτέρου νεανίου; Καὶ πόσοι τέλο; ὡς ὁ φίλος μου Σ. . . ἦττον αἰσθητικοὶ τῶν πρώτων, ἔστρεφον τὸ βλέμμα, ἵνα μὴ βλέπωσι τὴν καλήν των, κατασπαταλεύουσιν τὰ αἰσθηματά της μετ' ἄλλου, ὑπαντοθο βζόντες; τὸ ἐξῆς τοῦ Σχενιέρου ἐλεγείου;

J' ai vu sur d'autres yeux qu' amour faisait sourire
Son doux regard s' attendre et pleurer,
Et du miel le plus pure que sa bouche respire
Un autre s' enivrer.

ἦγουν
Εἶδον ἄλλον ν' ἀπειρήνη τὴν καλήν μου ἐρωτολόω;
Κ' ἐπ' ἐκείνης νὰ στηρίξη τ' ὄμμα του καὶ νὰ δακρῶη,
Κ' εἰς τὸ ἄρωμα τὸ στάζον ἀπὸ τὸ ἄδρον της χεῖλος
Εἶδον ἄλλον νὰ μεθύη.

Καὶ ἐνῶ τὸ πλῆθος ἐχόρευεν ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς γνωστῆς λέσχης, ὁ ρηθεῖς φίλος μου ἀφ' ἐνὸς μὲν θυμῷ τοῦ κατατρέχοντος; τὰ στήθη του αἰσθηματος, ἀφ' ἑτέρου δὲ τῆς ἀστασίας της, ἐκάθητο ἐν τινι γωνίῃ τῆς αἰθούσης; καὶ ἄπειροι ἰδέαι ἐκδικήσεως ἐπιέζοντο ἐν τῷ πνεύματί του. Ὁ ταλιπῶρος; δὲν ἐσυλλογίσθη ὅτι τὸ μόνον φάρμακον διὰ τὴν ἀστατον γυναικα εἶνε ἡ περιφρόνησις.

Γ'

Παρήλθον λοιπὸν, καλαί μου ἀναγνώστριαι, ὡς πᾶν ἄχαθὸν ἐπὶ γῆς, οἱ κρότοι, οἱ θόρυβοι καὶ οἱ χροοὶ; ἐ-

σίγησιν τὰ ὄργανα καὶ ἔπαυσιν τὰ ὄργανα— ἀλλὰ διὰ τὸν φίλον μου Κ. . . ποιῶ—καὶ ἦδη ὀμοθυμαδὸν ἅπαντες ἐκφωνήσωμεν «Ἄιτενοῦτες; καὶ προσεύχθε». Τὰς πολυποθῆτους; καὶ προσφάσι; ἡμέρας τῆς; παρκαφῶ; καὶ εὐθυμίας; διεδέχθησιν οἱ ρινοπρόφορτοι ψαλμοὶ τῶν οὐδέποτε ἰσχνῶν ἱερῶν καὶ αἱ γονυκλισία; καὶ θερησκευτικοὶ ψιθυρισμοὶ τῶν εὐτεδῶν γυναικῶν, αἵτινες, φράτταται ἦδη εἰς τὸ τελευταῖον τοῦ ἔρωτος; σιάδιον, ἐπισζητοῦσιν ἦδη κατανοῶσιν τῶν ταρχῶν τῆς; καρδίας. . . Ὅταν τις ἦνε νέος, ἢ σιγῶτα φύσι; ὀμιλεῖ πολλὰ, καθιστώσιν ἐνίοτε αὐτὸν καὶ ποιητήν, τοῦθ' ὄπερ εὐκόλον ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς ἐποχῇ, ἄπαν δὲ τὸ μέλλον αὐτοῦ κρισταται ἐνώπιόν του μειδιῶν καὶ τρέφεται με; μυρία; χιμαίρας; ἀλλ' ὅταν φθάσῃ τις εἰς ἡλικίαν, καθ' ἣν ἡ προσδοκία, ἢν εἶχε πρὸ τῶν ὄφθαλμῶν αὐτοῦ, πρέρεται ὀπισθεν, καὶ καθ' ἣν, τῆς; φύσεως; καθισταμένης ψαχρᾶ; καὶ βραχυλόγου, βλέπει ὅτι ἐξῆλθε τῆς ἀπάτης μετ' ἀπειρῶν πλάνας, τότε ἀνάγκα; ὡς φρονεῖ, νὰ προσομοιωθῇ εἰς ἕτερον λιμένα; εἰς τὸν τῆς; θερησκείας. Meglio tardi che mai.

Κατόπιν ὄλων τούτων, ὡς νὰ μὴ ἦσκουν αἱ δέκα καὶ πέντε ὀλόκληροι ἡμέραι, ἢ νεότης δὲν ἔλειψε τοῦ νὰ ἐπιδείξῃ τὸ αἰσθημα καὶ τὸ πνεῦμα της κατὰ τὴν τελευταίαν τῆς ἀποκρέω; ἐπέραν, καθ' ἣν πανταχοῦ ἠκούοντο ταρχαί, εὐθυμίας, φωναί. Μαεκαρά δεσ; ἀμφοτέρων τῶν φύλων φύσαν μίγδην περιεφέροντο τὰς ἀγυιάς; καὶ περιήρχοντο τὰς; φιλικῆς οἰκίας, εἰς ἃς; ἀντήξει ὁ εὐθυμῶς; ἦχος τοῦ βάλου, ἔνεκα τοῦ ὀποῖου ἔκαστος; λησμονεῖ ἑαυτὸν, τὴν ἡλικίαν καὶ τὴν θέσιν του. Ἄλλ' ἔστω; βλέπετε τὴν μικρὰν ἐκείνην καὶ, ὡς ἦθελεν εἰπεῖ ἡ κυρία Σ. . . κατὰ βλαμῆν ἡν ἠσκαρην μετὸ κόκκινον σάλι; ἠθέλωμεν βεθελαίως; ἐνομάσει αὐτὴν βασιλίδαν τοῦ ἐν τῇ οἰκίᾳ; ἀξιοτίμου τινὸς συμπολίτου μας; τοῦ κ. Δ. διδομένου χοροῦ, ἀν δὲν ἐγνωρίζομεν ὅτι ὑπὸ τὴν αἰγίδα της; πρωτωπίδας; κρύπτεται φίλος τῆς; οἰκογενείας. . . Ὅου, Κύριε, φυλακὴν τῷ στόματίμου καὶ θύραν περιοχῆς; περὶ τὰ χεῖλη μου.

Καὶ ἦδη δέον νὰ σᾶς; ἀποχαιρετήσωμεν; ἐπιφυλάσσομενοι δὲ προσεχῶς νὰ σᾶς; διηγηθῶμεν πολλὰ καὶ διάφορα; ἀντικείμενα, ὅσον περὶ «Ἐυφροσύνης»; καὶ ἄλλων πολλῶν, ἐπὶ τοῦ προνότος; εὐχόμεθα ὑμῖν καὶ τὸ ἔχρονου καὶ τοῦ χρονοῦ.

ΦΑΩΝ.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΛΕΞΟΥΡΙΟΥ

ΠΟΙΗΣΙΣ

Ο ΕΡΩΤΕΥΜΕΝΟΣ ΝΑΥΤΗΣ.

"Αχ! νᾶξευρες, ἀγάπη μου, πῶς βρίσκομαι ἄστὰ ξένα
Καὶ πῶς παλεύω ὁ δύστυχος μὲ κύματα ἀγριεμένα,
Ἐπὶ Παναγιὰ θεὸ νᾶλαιγες κιντῶλι καὶ λιβάνι
Τὸν παιδεμὸ τοῦ ναύτου σου, τὰ πάθη νὰ γλυκάνη.

"Αχ! νᾶβλεπες, ἀγάπη μου, τὴ νύχτα, τὴν ἡμέρα,
Μὲς τοῦ πελάου τὴ σιγαλιὰ, μὲς τὸ νεκρὸν ἀγέρα,
Τὰ δάκρυα καὶ τὸν ἴδρωτα τοῦ ναύτη σου, πουλί μου,
Ἐπὶ τὴν Παναγιὰ θεὸ νᾶλαιγες νὰ σώσῃ τὴ ζωὴ μου!

"Αχ! νᾶξευρες; ἀγάπη μου, τὰ παραδάρματά μου,
Τὸν ὕπνο μου, τὴν ἀγρυπνιὰ καὶ τᾶχρη ὄνειρά μου·
Μὲς τοῦ πελάου θᾶρχίσουνα κ' ἐσὺ τὴν ἄρη, ἄρη
Κ' ἕνα γιὰ μένα θᾶχυνες ἐλεημοσύνης δάκρυ.

"Αχ! νᾶβλεπες, ἀγάπη μου, τὸ κύμα τ' ἀγριεμένο
Καὶ τὸ πανὶ τῆς βάρικας μου ἄστὰ ξάρτια νεκρωμένο,
Θὰ μῶστερνες δυὸ στεναγμοὺς ἐρωτικὸ ἀγεράκι
Ἢ τὸ γιὰ τὸ θὰ μᾶλωνε τ' ἀθῶο σου τὸ χεράκι.

"Αχ! νᾶξευρες στὴν ξενιτειὰ πῶς παραδέρνω μόνος
Καὶ τί φαρμάκι ἔχει γιὰ μὲ κατ' ὄρα, κάθε χρόνος,
Θᾶκνες βάρικα τὸ γιὰ τὸ καὶ τὴν ἀγάπη ναύτη
Καὶ ἄστὰ ἀστέρι θᾶρχεσο, πῶς χίνεσαι καὶ ἀστράφτει.

"Αχ! νᾶβλεπες—ἴδες ποτὲ παντέρημο τρουγόνι,
Ὅπου παλεύει μὲ κειροὺς καὶ σὲ κλαροὶ δὲ στρόνι;
Μοιάζω μ' ἐκεῖνο, ἀγάπη μου, ὡτὴν ἐκεῖνο τρέχω
Καὶ ἄστὰ ἐκεῖνο ἀνάπξι μὲς τὸ γιὰ τὸ δὲν ἔχω.

"Αχ! νᾶξευρες, ἀγάπη μου, πῶς λαχταρῶ γιὰ σένα,
Ἢ ξενιτειὰ δὲ θᾶτουνε τόσο πικρὴ γιὰ μένα.
Μὰ σὺ δὲν ξέρεις ἢ ἐρημιὰ τῆς ξενιτειᾶς πῶς μ' ἔχει,
Γιαυτὸ λαχτάρω καὶ καὶ μὸς στὰ σωθικά μου τρέχει.

"Αχ! νᾶκναν ἀντίλαλο τῆς θάλασσας τὰ βᾶθη,
Θεινάκουγες, ἀγάπη μου, τοῦ ξένου σου τὰ πάθη.
Τ' ἀστέρια ἄ δὲ σὲ ζήλευν καὶ τῶξερ, πουλί μου,
Μ' ἕνα φιλιὸ θὰ σοῦστελνα, μ' ἐκεῖνα τὴ ψυχὴ μου.

"Αχ! νᾶξευρα ὁ κακότυχος πῶς δὲ θᾶνταμωθοῦμε,
Μὲς τὰ βᾶθια τῆς θάλασσας θᾶπερτα νὰ κοιμοῦμαι...
Καὶ θᾶπερνα προσκέφαλο τ' ἀφράτο τῆς τὸ κύμα,
Τὸν οὐρανὸ ταρόπετρα καὶ τὴν ἀγάπη μνημα.

"Αχ! νᾶξευρα πῶς οἱ νεκροὶ ποτὲ δὲ θὰ ἴδωθοῦνε
Κ' οἱ ἐρωτευμένοι νιαῖς καὶ νιαῖς πῶς δὲ θὰ φιληθοῦνε,
Δὲ θᾶκλεγα στὴ ξενιτειὰ γι' ἀγάπη καὶ Πατρίδα
Καὶ δὲ θὰ νὰ σὲ πῖστευα Οὐρανοδείχτρα Ἐλπίδα.

"Αχ! θὰ ἐνωθοῦμε, ἀγάπη μου, μὴν κλαῖς, εἰς ἄλλο μέρος,
Γιατὶ ἢ ψυχὴ εἶν' ἀθάνατη κ' εἶναι ψυχὴ ὁ Ἔρωσ.
Δ. Δ. ΗΛΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ.

ΕΙΣ ΜΙΑΝ ΟΠΤΑΣΙΑΝ.

"Αν εἶσαι, πές μου, ἄγγελος νὰ πέσω νὰ φιλήσω
Τὸ ἄγιο χῶμα ποῦ πατεῖς; . . . γλυκὰ νὰ ἀντικρίσω
Τὸ ὄμορφόν σου πρόσωπο μὲ μάτια θουρκωμένα,
Μὲ χεῖλιά ἀκίνητα, κλειστά καὶ χεῖρά σταυρωμένα.
"Αχ! ἀπὸ ποῦ κατέβηκες; . . . Ποῖο ἄστρο νὰ κυττάζω
Τὴ νύχτα καὶ μ' ἀπόκρυφη λαχτάρω νὰ στενάζω; . .

Ν' ἄτουνε ἤθελα τῆς γῆς περίχρηρο βλαστάρη,
Μὲ τοῦ Μαγιοῦ τὸ κόκκινο τραντάφυλλο ζευγάρη,
Γλυκεῖα τοῦ κρίνου ἀδελφῆ, τοῦ κόσμου μας λουλουδί,
Χρυσόγελο τῆς ἀνοιξῆς καὶ ζωντανὸ τραγοῦδι,
Γιὰ νὰ ἀνοιξῶ τὴν καρδίαν νὰ ἴδῃς, νὰ ἴδῃς τί λέει. . .
Τώρα φοβᾶται νὰ τὸ πῆ τὸ μυστικὸ καὶ κλαίει.

Νύχτα βᾶθια μὲ πλάκωτε μὲς ἄστὸ ξημέρωμά μου,
Κ' ἐκεῖ ποῦ ἐκοιμώμουνε, βᾶθια ἄστὴν ἐρημιὰ μου
Σὴν ἄστρο διαβχτάρηκο ἐφάνηκες ἐμπρός μου
Καὶ μιά σου ἀχτίδα ἐχάρισε εἰς τὸ σδυμένο φῶς μου,
Μ' ἔκκεες πάλι ποιητὴ, μουῦδωκες πάλι Μοῦσα . . .
Πῶς ἤθελα νὰ μπόραγα ἀγγέλους ν' ἀγκυποῦσα.

"Αν ὄνειρο δὲν ἦσουνε, περστικὴ ἀχτίδα,
Μὲ κόρης ὄψι τρυφερὴ κ' ἐσπλαγχνικὴ ἐλπίδα,
Ἐλεημοσύνη ἤθελα γλυκὰ νὰ σοῦ ζητήσω
—"Αχ! νὰ μ' ἀφήσης μιά στιγμὴ πιστὰ νὰ ἀγαπήσω—
Νὰ νοιώσω πάλι ἄνοιξη, γαλήνη, εὐτυχία
Μὲς ἄστὸ χειμῶνα τῆς καρδιάς καὶ μὲς ἄστὴν τρικυμιά"

Ἀθήναι, τῆ 23 Φεβρουαρίου 1876.

ΕΜΜ. Κ. ΣΤΡΑΤΟΥΔΑΚΗΣ

ΑΙΝΙΓΜΑ Α'.

Τρώγω, φίλε, αἰωνίως, ἀλλ' οὐδέποτε χορταίω,
Μόνον μελημά μου ἔχων τὴν κοιλίαν νὰ γεμίσω.
Ἀκέφαλον περιπατεῖς; ἐγὼ σιμά σου μένω,
Ἄν ἀμφιβάλης, γύρῃς καὶ θὰ μ' ἴδῃς ὀπίσω.

Τὸ πρότερον λύτῃ ἢ σύνταξις δωρήσεται τὸ δῶμα τὸ

ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΙΟΝ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΘΟΥΡΙΟΥ

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

- Η ΚΟΡΙΝΝΑ** ανταλλάσσεται με πᾶν περιοδικὸν καὶ πᾶσαν ἡμερησίαν, προσέτι δὲ ἀγγέλλει πᾶν βιβλίον, οὗτινος ἀντίτυπον ἤθελε σταλῆ πρὸς τὴν Διεύθυνσιν.
- ΟΙ** προμηθεύοντες ὑπὸ συνδρομητῶν, συμπληρώνοντας τὴν συνδρομὴν των, λαμβάνουσι τὸ φύλλον ἐπὶ ἓν ἔτος δωρεάν.
- ΑΙ ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ** ἄρχονται τὴν 1.ην Μαρτίου καὶ εἶναι ὑποχρεωτικῶς ἑτήσιαι.
- ΕΝ** τῷ ἐξωφύλλῳ καταχωρίζονται παντὸς εἶδους εἰδοποιήσεις. Ἰδιαιτέραι συμφωνίαι ἐν τῷ τυπογραφείῳ ἢ ΕΠΤΑΝΗΣΟΣ.

ΤΙΜΗ ΕΤΗΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ

Προπληρωτέας

ΕΝ ΖΑΚΥΝΘΩ... δρχ. **6** | ΕΝ ΤΑΙΣ ΕΠΑΡΧΙΑΙΣ... δρχ. **8** | ΕΝ ΤΩ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩ... φράγκ. **8**

ΑΙ ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ ΓΙΝΟΝΤΑΙ

Ἐν Ζακύνθῳ παρὰ τῷ ἐκδότῃ κ. Χρήτῳ Σ. Κιῶτῃ καὶ παρὰ τῷ γραφείῳ τῆς ΚΟΡΙΝΝΗΣ, κειμένῳ ἐν τῷ τυπογραφείῳ ἢ ΕΠΤΑΝΗΣΟΣ, παρὰ τῇ ὁδῷ Ὀδονητρίας.

Η ΚΥΡΙΑ Ἀδελφάντινη Σοτοβίκη, μοδίστρια, εἰδοποιεῖ τὰς φιλοκάλους κυρίας τῆς ἡμετέρας πόλεως ὅτι ἐν τῷ καταστήματι αὐτῆς, κειμένῳ παρὰ τὴν ὁδὸν Εὐαγγελιστρίας, εὐρίσκονται παντοειδῆ τοῦ τελευταίου κυρτοῦ σχεδία θερινῶν ΠΙΑΩΝ, ἅτινα ἀρίτως ἐκόμισεν ἐξ Εὐρώπης. Προσέτι δὲ εἰδοποιεῖ αὐτὰς ὅτι ἐπὶ μετριωτάτῃ τιμῇ μεταποιεῖ, βάπτει καὶ λευκαίνει πεπαιωμένους ψαθίνους πῖλους. (2)

Ο ΚΥΡΙΟΣ Σπυρίδων Γρυπάρης, φωτογράφος, εἰδοποιεῖ τὸ κοινὸν ὅτι ἐν τῷ φωτογραφείῳ του, κειμένῳ παρὰ τῇ ὁδῷ τῆς Ἁγίας Τριάδος, ἐργάζεται ἀπὸ τῆς ὥρας 9 1/2 π. μ. μέχρι τῆς 3 μ. μ. Οἱ προσερχόμενοι παρὰ τῷ φιλοκάλῳ τούτῳ τεχνίτῃ ἔστωσαν βέβαιοι ὅτι θέλουσι μείνει καθ' ὅλα εὐχαριστημένοι. (2)

Ο ΚΥΡΙΟΣ Παναγιώτης Ἡλιακόπουλος, εἰδοποιεῖ τὸ κοινὸν ὅτι, καταρτίσας βιβλιοδετεῖον, ἀναλαμβάνει πρὸς δέξιμον παντὸς εἶδους βιβλίον. Οἱ προσερχόμενοι παρὰ τῷ νεαρῷ τούτῳ τεχνίτῃ ἔστωσαν βέβαιοι ὅτι θέλουσιν εὐχαριστηθῆ διὰ τὸ κομψὸν καὶ στερεὸν τῆς ἐργασίας καὶ τὸ συγκαταβατικὸν τῆς τιμῆς. (2)

ΕΝ τῷ τυπογραφείῳ ἢ ΕΠΤΑΝΗΣΟΣ πωλεῖται μελάνη καλλίστης ποιότητος ἀντὶ τῆς εὐτελεστάτης τιμῆς τῶν 50 λεπτῶν. (2)

ΕΝ τῷ καφεναίῳ τοῦ Σπυρίδωνος Ἰζουκαλά Γιοργαντζέλου, κειμένῳ ἀπέναντι τοῦ νεοδημένου θεάτρου, πωλεῖται ἐπὶ μετριωτάτῃ τιμῇ ζῆθος ἀρίστης ποιότητος, δὲ ἐξ Εὐρώπης ἐγκλίτως ἐκόμισεν Ἐκαστὴ φιάλη τιμᾶται λ. 10 καὶ ἕκαστον ποτήριον λ. 20. (2)

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΛΕΞΟΥΡΙΟΥ